

Referat

Fra møte i VKMs hovedkomité

Dato: 27.05.2025 kl. 10-16

Sted: Digitalt (Teams)

Møteleder: Inger-Lise Steffensen

Deltakere:

Hovedkomiteen: Inger-Lise Steffensen, Gaute Velle, Taran O. Skjerdal, Marianne Stenrød, Johanna Bodin (for Monica Sanden), Ellen Bruzell (for Trine Husøy), Helle K. Knutsen, Håvard Steinshamn, Tor Strand, Tor Atle Mo, May-Guri Sæthre, Elisabeth Madslien, Eli Rueness (for Hugo de Boer), Espen Rimstad.

Andre medlemmer: Gunhild Bødtker (sak 5)

Observatører: Hilde J. Skår (Mattilsynet).

Sekretariatet: Tore S. Tollersrud, Barbara Bukhvalova, Anne-Grethe Danielsen, Daniel Flø, Tron Gifstad, Selamawit T. Gobena, Danica Grahek-Ogden, Tilde K.S. Hjermann, Tanya S. Kristiansen, Helen E. Kvaalem, Inger Therese L. Lillegaard, Martin Malmstrøm, Bente Mangschou, Gro H. Mathisen, Hilde Mellegård, Christine L. Parr, Kristin Opdal Seljetun, Ville E. Sipinen, Gisle Solstad, Siamak Yazdankhah, Merethe Aasmo-Finne.

Forfall:

Fra hovedkomiteen: Monica Sanden, Trine Husøy, Hugo D. Boer.

Fra observatørene: Ingvild Riisberg (Miljødirektoratet), Ole Berg (Helsedirektoratet).

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Hovedkomiteens leder Inger-Lise Steffensen ønsket velkommen til årets andre møte i hovedkomiteen. Ingen av medlemmene hadde noe å melde til spørsmål om habilitet i dagens møte.

2. Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Hovedkomiteen hadde ingen anmerkninger til møteinnkallingen. Dagsorden ble godkjent uten merknader.

3. VKMs strategi for 2025-2028

VKMs direktør Tore S. Tollersrud presenterte utkast til strategiinnhold (verdier, mål, visjon og strategiske satsingsområder) og høringsinnspill fra komitemedlemmer, faggrupper og kunnskapsinstitusjoner. Hovedkomiteen diskuterte utkastet og innspillene fra høringsrunden. Sekretariatet tar med seg momenter fra diskusjonen i arbeidet med å revidere strategiplanen.

Hovedkomiteen er referansegruppe for arbeidet med strategien. Revidert strategi vil bli delt med hovedkomiteen etter at de siste høringsinnspillene er mottatt. VKMs strategi for perioden 2025-2028 vil bli publisert innen 1. juli 2025.

4. Arbeidsgruppe for metode, ordbruk, risikovitenskap og dialog

Merethe Aasmo-Finne (VKMs sekretariat) innledet med en presentasjon av det [utvidete mandatet](#) til den interne gruppa i sekretariatet som har fått ansvar for å holde i det løpende arbeidet med metode, ordbruk og risikovitenskap i VKM. Utgangspunktet for arbeidet har vært behovet for å evaluere bruken av [VKMs terminologiveileder](#), som ble ferdigstilt i 2018. Hensikten med veilederen var å gi noen retningslinjer for hvordan definere, forklare og harmonisere terminologien som brukes i risikovurderingene og bidra til konsistent begrepsbruk på tvers av fagområdene i VKM. En innledende kartlegging har vist flere utfordringer knyttet til blant annet titler på leveransene og ordbruken i de ulike trinnene av en risikovurdering. Arbeidsgruppa skal i første omgang kartlegge og systematisere VKMs leveranser og utarbeide beskrivelser for hver publikasjonstype.

Inger Therese Laugsand Lillegaard, leder av arbeidsgruppa, fulgte opp med å ta utgangspunkt i varierende samsvar mellom tittel og type publikasjon, og ledet komiteen gjennom et gruppearbeid med denne tematikken.

Arbeidet vil følges opp på hovedkomiteens møter den resterende perioden.

5. Presentasjoner fra faggruppene

Gaute Velle (faggruppe for biologisk mangfold) presenterte risikovurderingen [import av fremmede krabbearter til bruk i mat- og restaurantbransjen](#) og effekter på biologisk mangfold. Rapporten ble publisert 02.12.2024.

Gunhild Bødtker (faggruppe for mikrobiell økologi) presenterte status for et selvinitiert prosjekt på [kartlegging av bionedbrytbar plast og miljøeffekter](#). Rapporten skal etter planen publiseres 27.10.2025.

Gro H. Mathisen (VKMs sekretariat) fortalte om [PARC](#) (European Partnership for the Assessment og Risks from Chemicals) og VKMs bidrag inn. Mathisen presenterte også det pågående prosjektet [CHANGE](#) (Collaboration to Harmonise the Assessment of Next Generation Evidence). Presentasjonen om PARC og CHANGE ligger i [møtemappa](#).

6. Bruk av kunstig intelligens i VKM

– eksempel fra arbeidet med løpende oppdrag på planteskadegjørere

Daniel Flø (VKMs sekretariat) orienterte om hvordan faggruppen for plantehelse og sekretariatet har testet ut LLM (store språkmodeller) i arbeidet med å hente ut og tilgjengeliggjøre informasjon fra litteraturen.

Fløs presentasjon er tilgjengelig i [møtemappa](#).

7. Nytt fra VKMs oppdragsgivere

Hilde J. Skår (Mattilsynet) orienterte om Mattilsynets omorganiseringsprosess (fra regioner til tilsynsdivisjoner), driverne for omorganiseringen og implementering av denne. Skår presenterte også kort Mattilsynets årsrapport for 2024. Skårs presentasjon ligger i [møtemappa](#).

I Miljødirektoratets fravær orienterte Merethe Aasmo-Finne (VKMs sekretariat) kort om direktoratets pågående og kommende oppdrag innen fremmede organismer, CITES og GMO. Presentasjonen er tilgjengelig i [møtemappa](#).

8. Tema for HK-møtene ut medlemsperioden

Hilde Mellegård (VKMs sekretariat) presenterte forslag til overordnet arbeidsplan for den gjenværende funksjonsperioden for hovedkomiteen (ny komite trer i kraft fra 1. september 2026). Arbeidsplan for hovedkomiteen ble også diskutert på møte 18. september 2024, og flere av de foreslåtte temaene har vært saker på møter siden da. Noen saker er fortsatt aktuelle å jobbe med videre.

Hovedkomiteen ga sin tilslutning til revidert arbeidsplan og hadde ikke forslag til andre tema på møtet. Forslag til tema kan også sendes sekretariatet i etterkant.

9. Nytt fra sekretariatet

Det ble orientert om følgende saker:

- Kunnskapsbehov-rapporten 2022-2024 er publisert på VKMs nettsider
- VKM deltar på Arendalsuka 2025 ([presentasjon i møtemappa](#))
- Pressedekning første kvartal 2025 (presentasjon i møtemappa – samme som ovenfor)
- Status for oppfølging av DFØs evaluering av VKM
- Arbeid med utlysning ny komite (spørreundersøkelse til alle medlemmer blir sendt ut etter sommerferien)
- EFSA: orientering om utlysninger og anskaffelser, samt om innsendte søknader på såkalte skreddersydde oppgaver ([presentasjon i møtemappa](#))

10. Eventuelt

Det var ingen saker på denne agendaposten.
